

LEDČICKÉ NOVINY

VII.ročník, říjen 2005

Slovo starostky

Vážení spoluobčané,

ani jsme se nenadáli, radostný čas prázdnin a dovolených skončil a škola a práce už jsou samozřejmou součástí našeho života.

Školní budova má vyměněnu část oken za nová, a hned vypadá úhledněji a pěkněji. Do zdejší první třídy nastoupili čtyři žáci. Co jim přát? Je to mnohem víc, než jen hezké známky a dobré kamarády. Především chci popřát úplně všem žákům, ne pouze těm, kteří chodí do naší ledčické školy, aby s nimi po dobu, po kterou je bude mít školství ve své „moci“, bylo zacházeno jako s plnohodnotnými lidmi. Tedy nikoli jako s živým inventářem, jehož jediným právem je poslouchat příkazy a plnit povely. Nikoli jako s těmi, jimž je předestíráno, jak je doma špatně vychovali. Přejme jim, aby v nich učitelé rozvinuli to nejcennější, co člověk má – schopnost samostatného myšlení. Aby je vedli k vytváření vlastního názoru, a aby respektovali jejich osobnost.

Možná, že takoví žáci nebudou v krátké době čist zcela hladce, ale budou do školy chodit rádi a za čas třeba i lépe porozumí tomu, co četli. Někteří možná namalují modrou travu, určitě však k tomu budou mít dobré důvody. Osobnosti s fantazií je totiž mívají. Přejme jim, aby si jejich učitelé všimli, jaký se píše letopočet, aby je dokonale poznali a pracovali s nimi k jejich prospěchu. Neboť pedagog má dětem tak trochu svítit na cestu. Musí buď učit naplno, s pochopením a láskou, nebo raději vůbec ne. Dítě jde do školy, protože musí. O to je dobrá kantořina těžší. Učitel má obrovskou moc! Dobrý může dítěti opravdu otevřít cestu, pomůže mu rozvinout jeho talent, vypěstuje v něm důvěru v druhé lidi. Ten špatný naopak otráví, utluče, znejistí, naučí nevěřit, vystresuje. Škola je výkladní skříní své obce. Jdeme tedy do všeho společně – rodiče, děti, obec, učitelé.

Přeji všem krásný podzim a dětem pohodový školní rok.

Jiřina Michovská

Škola základ života

Písemné údaje praví, že úplně první škola na světě vznikla zhruba před 4 tisíci lety na území dnešního Iráku, v babylonském městě Ur, kam prý zpočátku chodili pouze 24 žáci. Psali dřevěnými špičatými hůlkami do vlhkých hlíněných destiček.

U nás bývala nejstarší škola pravděpodobně v Budči, kde se podle legend učil mladičký kníže Václav. Zato určitě víme, že jednou z nejstarších škol v Praze byla ta „U svatého Jindřicha“, kde poprvé zavedli, jak se dnes říká, „prožitkovou pedagogiku“, neboť žákům dali výprask, aby si zapamatovali památné datum uložení kopule na zdejší kostel, tedy rok 1585. V roce 1384, jak všichni víme, byla založena Karlova univerzita. Teprve 200 let potom, roku 1556 se objevilo první gymnázium. Takže nejdřív jsme měli školu vysokou a teprve později střední! Školní rok v minulosti začínal a končil přibližně tak, jako dnes. Téměř se kryl s vojenským výcvikovým rokem – začínal v říjnu a končil v srpnu. Obsahoval však ještě řadu volných dnů na pomoc dětí při zemědělských pracích. Nebylo ale pololetní vysvědčení a i zasedací pořádek ve třídě býval jiný. V prvních lavicích sedávaly chytřejší a hodné děti, vzadu pak ty horší.

Známkování se zavedlo až koncem 18. století. Teprve od roku 1905 platí klasifikace, která už je nám povědomá. Je tomu tedy právě 100 let, co se noční můrou žáků stala nedostatečná, čili pětka! Bylo ji možné obdržet i z mravů, tedy z chování. Za zmínku stojí snad i to, že za okupace po vzoru říšskoněmeckých škol u nás byla zavedena bizarní známka – šestka. Školní docházka je u nás povinná od roku 1869, ale už 6.12.1774 Marie Terezie ve svém Všeobecném školním řádu doporučovala, aby v každé obci, kde je fara, byla zřízena škola, ve které by se vyučovalo tzv. trivium.

Za „starých zlatých“ časů byly ve školách povoleny fyzické tresty. Mnoho učitelů, především ve venkovských školách, se rekrutovalo z řad vysloužilých vojáků, pro něž udržování kázně rákoskou bylo zcela obvyklé. Nejtvrdší tělesné tresty se ovšem neukládaly za prohřešky proti školní kázni nebo za neznalosti. Nejvíce se trestala krádež a lež. Oficiálně byly na českých školách tělesné tresty zrušeny v roce 1870. Jen pro malé srovnání, ve Velké Británii byly zrušeny až roku 1986.

Celibát, zavedený pro učitelky v celé rakousko-uherské monarchii v roce 1875, zrušila až Československá republika – roku 1919. Jistá slečna učitelka Růžena Vokurková z Velvar si tak mohla vzít po deseti letech známosti svou lásku, Zdeňka Kratochvíla.

Ledčické děti, jak jsme se dočetli v kronikách, docházely nejprve do školy v Černoučku (kolem r. 1676), později od r. 1793 až do roku 1842 do staré evangelické školy v Ledčicích, která byla v dnešním čp. 72, pak do nové evangelické školy otevřené 27.4. 1844. Ta se udržela až do roku 1920, kdy byla definitivně zrušena. Díky farnosti byla roku 1865 zřízena škola také v nedalekém Straškově. Její budova už nestojí. Od roku 1886 funguje bez přerušení obecní škola v Ledčicích, jejímž prvním řídícím učitelem se stal tehdy 35 letý Josef Plafs. Naše škola tedy v příštím roce bude mít narozeniny. Už stodvacáté! To je pádný důvod k oslavám. A přidá-li se k tomu 780. výročí první zmínky o Ledčicích, je ten důvod dvojnásobný. Děti proto chystají vydání almanachu svých výtvarných a literárních prací, promyšlejší kulturní program oslav, chtějí opět udělat „Výstavu na plotě“ a další akce. On totiž rok je docela krátká doba...

Máte doma pubertáka?

Tak se hned nevěšte. I když se to vaše dříve tak roztomilé dítě změnilo k nepoznání. Opakujete jim „nahoru dolů“, že se nedostanou na žádnou školu, že skončí jako popeláři, že se nemají hrbít, že nemají pořád sedět u počítače...? Žádné lamentace vám nepomohou. Je to úplně normální vývoj. Zbystřit byste měli, jen kdyby se vaše dítě chovalo jinak. Kdyby místo výkyvů nálad a chování, místo „drzosti“, lajdáctví a přecitlivělosti ztichlo a hledalo únik od vašeho „válcování“ a stále stejných „výchovných“ vět (které ostatně zná nazpaměť) v drogách či v odporu k sobě samému, což končívá anorexií nebo dokonce sebevraždou.

Nejúčinnější prevencí z vaší strany je to, že o své dítě projevíte skutečný zájem, že ho budete respektovat (neboť to dítě je už skoro dospělý!), že si dohodnete pravidla, která budete všichni dodržovat. Tedy nejenom vaše dítě, ale především vy. Vydržte a obrňte se trpělivostí. Ona i ta nejdelší a nejnesnesitelnější puberta jednou skončí. A najednou tu bude dospělý člověk, který vám dokáže, že jste ho vychovali docela dobře. S největší pravděpodobností z něho bude slušný člověk, dobrý rodič i kvalitní odborník ve svém zaměstnání. To podstatné, co jste pro něj mohli udělat, jste učinili, neboť jste mu byli příkladem dávno před tím, než se s ničivostí sobě vlastní puberta přirtila. Všechna ta péče, váš vlastní vzor, nic z toho se neztratí. Protože dítě je obrazem své rodiny a výchovu zanedbanou v dětství už v pubertě nedohoníte.

I když je vaše dítě vaše, nepatří vám. Smíte mu dávat svou lásku, ale nevnučujte mu svoje myšlení, protože má své vlastní. Aby se nestalo kopií. Národ by se totiž nikam nedostal, kdybychom věčně jen kopírovali jeden druhého. Nikdo totiž nemá dopředu škrtnutou svou budoucnost. Pro klid vaší duše: přestože se tak většina „pubertáků“ nejeví, z valné části z nich nevyrostou ani narkomani, ani lháři, ani vrazi, ale docela sympatičtí lidé. Vydržte! A když tak si připomeňte slova filozofa Cicerona, která řekl už dávno před naším letopočtem: *KDO BY MĚL RÁD TO NESTOUDNÉ A DRŽÉ MLÁDÍ?!*

Naši prvňáčci

Škola už je zase denodenní součástí života ledčických dětí – pro někoho příjemnou, pro jiného nepříjemnou. Naštěstí život není jen černobílý, a tak i ten, kdo školu upřímně nesnáší, v ní najde hodně dobrého. Škola totiž není jen matematika, vlastivěda, anebo český jazyk, ale je to také povídání s kamarády, navazování přátelství, společné prožitky. Kromě zkušených školáků, letos do naší ledčické školičky přišli noví žáci, prvňáčci, které prvního září podpořili maminky, tatínkové, babičky a dědečkové. Při šerpování jejich „ratolestí“ fotoaparáty cvakaly a kamery natáčely ostošest. V dětských tvářích se skrýval jeden velký otazník – tak co nás tu čeká, v té „velké“ škole?

Abychom naše čtyři prvňáčky poznali, trochu jsme je vyzpovídali. Jediná „slečna“ mezi nimi, Kačenka Staňková, řekla:

„Nejvíc jsem se těšila na učení, na písmenka, že budu umět číst. Můj nejlepší kamarád je Věna a sedí za mnou. Mám krásnou modrošedou tašku a penál s fixy.“

Jára Šebesta: *„Těšil jsem se úplně na všechno. Umím počítat do stovky a možná i do pěti set. Ve škole je to lepší než ve školce, protože se učíme zajímavé věci a teď taky angličtinu. Nejvíc se mi líbí ve družině, protože si tu můžu hrát a něco si vyrobit a chodím s holkama na internet. Mám taky míč na tělocvik a penál s krtečkem a tašku na záda. Chci být jednou hasičem a zachraňovat lidi.“*

Venda Dvořák se nejvíc těšil na paní učitelku a na hezkou třídu. „Mám tašku s odrazkami, které jsou dobře vidět na dálku. Ve škole mám nejradši prvouku. Umím se také podepsat VĚNA, ale to Dvořák ještě moc neumím.“

Míša Černý říká: „Do školy se mi nechce vstávat, já rád spím. Nejvíc jsem se těšil na malování opravdickými barvami. A taky tady máme dobré obědy.“

Tak vidíte, ještě nedávno chodili do „mateřinky“, což je sice také škola, ale přece jen jiná, než ta, kde jsou sešity, učebnice a domácí úkoly. Ne vždy, a ne každému, se třeba bude dařit, a tak možná počáteční velké těšení vystřídají slzičky. Ale čas a zkušenosti všechno nakonec srovnají.

I když je první třída pořád ještě dost hravá, nic naplat, školní docházkou dětem začínají první vážné povinnosti, vlastně první opravdová práce. A tak jim všem, těm nejmenším dětem i těm starším, přejeme nejen dobrý start, ale také úspěšné „doběhnutí“ do červnového finále. Znovu se totiž uděje po léta opakovaný zázrak. Prvňáčci už „přelouskají“ nějakou tu větičku, stanou se v tomto případě poprvé v životě nezávislými na svých rodičích. Držme jim tedy palce a hlavně – chvalme je, i kdybychom se měli uchvátit.

1.9.2005

foto Jiřina Michovská

Pohled do historie

O ledčickém vodníkovi

Nikdo neví, kdo tento příběh vyprávěl poprvé. Možná, že si něco přimyslel, možná i cosi zapomenul, ale událost je to pěkná, tak proč si ji nepřipomenout.

V Ledčicích na Podřipsku, v době, kdy lidé ještě věřili na zázraky, se zase jednou, jako ostatně každým rokem, chystali slavit Kateřinské posvícení. Když posvícení, tak posvícení. Šup s husami na pekáč a s krmníky do necek! Z hospodyněk se jen kouřilo, co měly práce. Z pecí vyndávaly koláče, jeden lepší než druhý: s tvarohem, šimlem, mákem, povídky, strouhanými ořechy, s jablky, se žmolenkou... Těch vůní co bylo ve vzduchu! Vařil se kaldoun, pekly husy a „špachtličky“ – jen se ledčických tetek zeptejte, jak se dělají – šišky knedlíků plnily mísy a husí krky plněné nádivkou pomalu chladly, aby mohly být nakrájeny na chutná kolečka. Všem se jen sliny sbíhaly.

A právě, když bylo hotovo a ve přišel na ledčickou návěs podivný škaredý než hezký, zkrátka takový všechny ty vůně, že ani nevěděl, ke také místní spatřili a hned, aby šel vandrovní odejít bez pohoštění. k chalupě, kam ho zvali, když ze stejnou písničku: „Pojďte, s vámi neodejde štěstí!“ Za chalup a statků, co jich na návsi

„Je to hezké, lidičky, že mě nikoho neurazil, zatočím se na zastavím, tam půjdu“, povídá se na podpadku, točil se tak vysoustruhovaná kuželka. Najednou Dundíkově chalupě. Dundík už se vandrovní na patě točil, a teď ho bude domu, všechna pocta mu náleží. Posadili tedy mužika za stůl, ani se neptali, nač má chuť, a nandávali mu plné talíře od všeho. Zvláštní bylo, že host si pořád žádal vodu a mezi jídlem pil a pil. Dundíkově ženě to bylo divné – copak je to za mužského, že si o posvícení ani pivo nedá, jen a jen to „husí víno“. Tak si ho pořádně prohlédla – a už to měla! Z levého šosu kabátu mu na zem kapala voda ... Hastrman! Kolem stolu hned nastal poprask, ale vodník – vandrovník se ani nepohnul. Jen v tváři trochu zezelenal a vykulenýma očima šmejdil, cože se teď bude dít.

První se vzpamatoval hospodář. Bouchnul pěstí do stolu, všichni zmlkli a on rozvážně řekl: „Kdo v dobrém přišel pod moji střechu, v dobrém taky zůstane. Je to můj host, ať je, kdo je!“ a už také pozvedl džbánek a přitukl si s tím zvláštním hostem. Ten se doširoka zašklebil, což prý u žab a vodníků znamená úsměv. Pak se zvedl a kývnutím ruky si zavolal Dundíka stranou. Všichni byli napjati, co mu chce, ale nic se nedozvěděli, protože to vodník hospodáři jen pošeptal, uklonil se, vzal bohatou výslužku, kterou mu hospodyně připravila, a odešel. Jen vedle židle, na které seděl, po něm zůstala malá loužička. Když byl pryč, Dundík řekl: „Jestlipak víte, co mi hastrmanskej slíbil? Moc se mu u nás ve vsi líbilo a za to pohoštění prý se postará, že z celé vsi se do devátého kolena v rybníku Dundáku nikdo neutopí!“ A tak se také stalo. Ostatně, můžete se na to u nás v Ledčicích zeptat. Pamětníci vyprávěli, že každý

statcích a chalupách se nosilo na stůl, vandrovní. Ani malý, ani velký, spíš nijaký. Do nosu mu uhodily kterému stavení se dát. A už ho dál, že o posvícení nesmí žádný. Už chtěl milý chlapík vykročit statku za jeho zády bylo slyšet vandrovní, ke stolu, ať nám chvilku ho zvali do všech bylo.

všichni tak pěkně zvete. Abych patě, a proti kterým vratům se vandrovní. A opravdu. Roztočil rychle, že celý vypadal jako se zarazil a zrovna proti předtím koukal jako u vyjevení, jak mít hostem! No – host do domu, bůh do

ledčický rybník má nějakou tu svoji oběť. V Srbáku se roku 1916 utopila paní Školová, ve Fricově rybníku, který už neexistuje, se roku 1936 utopil pan Lipš. I do Dundáku prý často vstupovala jistá žena, která se chtěla utopit, ale rybník ji nepřijal. Dnes na jeho břehu od léta sedí na památku tohoto příběhu vodníček, který si koupe nohy ve vodě. Děti z místní školy mu vymýšlely jméno. Nejvíce se líbil nápad Péti Dvořáka ze třetí třídy, a tak se hastrmánek jmenuje **Dundínek**.

Posvícení

Zastavme se ještě chvíli u samotného POSVÍCENÍ, i když v listopadovém čísle Ledčických novinek před dvěma lety, jsme toto téma zpracovali opravdu důkladně. Psali jsme o tom, že podle legend vůbec první posvícení na světě držel král Šalamoun, zmínili jsme se, že do bujarých posvícenských oslav zasáhl svým „patentem“ v roce 1786 i císař Josef II., který povolil pouze posvícení Havelské, ale neuspěl. Vyprávěli jsme také příběh svaté Kateřiny, patronce ledčického posvícení, třebaže bychom u nás měli slavit Svatováclavské, a proč tomu tak je. Sepsali jsme také tradiční ledčický jídelníček.

Po celý kalendářní rok se slaví nejružnější lidové svátky, ale posvícení je jednou z nejpříjemnějších tradic. Alespoň pro ty, kteří se rádi veselí a jsou velkými labužníky. Dnes už si málokdo uvědomí, že tato podzimní slavnost vznikla na památku posvěcení místních kostelů nebo kapliček. Proto má posvícení tu obrovskou výhodu, že v každé vesnici se slaví jindy. Stoly se prohýbají pod dobrotami a lidé mají příležitost navštívit se, popovídat si povесelit se a dobře se najíst. V chalupách a na statcích se kromě hus vykrmených šíškami z brambor a šrotu, pekly koláče několika druhů, vařila se silná polévka a dělaly podplamenice – placky pečené z chlebového těsta, boží milosti smažené na rozpáleném oleji, paštiky z husích jater, či husí krev smažená na cibulce. Dbalo se zkrátka na to, aby i v chudších rodinách bylo o posvícení dostatek masa a pečiva z nové mouky. K nepsanému pravidlu také patřilo, pořídit si na toto období nové šaty, i kdyby se měly přешít ze starých.

Dnes už je všechno jinak, lidé prý „nemají čas“. Přece jen jsou dosud rodiny, kdy se sejde široké příbuzenstvo, společně vzpomínají, vyprávějí si a posedí u dobrého jídla a pití. Snad i proto by stálo za to, pokusit se alespoň některé tradice uvést znovu do života. Těžko budeme brzy ráno vstávat do kostela, ale co takhle zkusit alespoň tu posvícenskou husu a sladký koláč s nějakým tím mazáním? Nezapomeňte pozvat všechny, se kterými se rádi vídáte. Určitě budete na posvícení vzpomínat celý rok.

Hřbitove, hřbitove, zahrado zelená

Všechny tři ledčické hřbitovy mají v tomto podzimním období zvláštní atmosféru plnou ticha, klidu, vzpomínání a čas tu jakoby přestal spěchat. Velmi podrobně jsme o nich psali v listopadovém čísle Ledčických novinek roku 2001. Při té příležitosti byly otištěny dvě fotografie z pohřbu studnaře Černého z Dolánek, ze dne 17.7.1942.

Dnes si povíme o pohřbech a umírání. My jsme totiž bezpočet moudrých věcí z odkazu předků zapomněli. Zapomněli jsme mezi nimi také na umění umírat. Smrt je dnes tabuizována – mluvit se o ní nesluší, přemýšlet už vůbec ne. Umíráme téměř anonymně v odcizeném

prostředí nemocnic. Přitom pro středověk a raný novověk byla smrti z dnešního hlediska věnována až morbidní pozornost. Dokonce byly tištěny příručky s návodem, jak se chovat na smrtelné posteli a jak „*dosíci smrti dobré*“! Umírající měl ležet při odchodu z tohoto světa v posteli obklopen celou rodinou, přáteli, služebnictvem. Všichni měli jen tiše pobývat, nanejvýš se společně modlit. Neměli „*hovořiti s umírajícím o možnosti uzdravení, ani ho obtěžovati věcmi pozemskými*.“ Před posledním vydechnutím mu bylo knězem poskytnuto poslední pomazání, a pak se měl umírající rozloučit se světem, poděkovat životnímu partnerovi, dát naučení dítkám, či říct cosi k dědictví, které po něm zůstane. Dodnes se zachovalo velké množství zápisů těchto „posledních slov“, která jsou často velmi „šroubovaná“, takže lze těžko uvěřit, že jsou to skutečná slova lidí vypouštějících duši. V minulosti také panovala představa, že duše člověka po smrti zůstane v takovém stavu, v jakém byla v posledním okamžiku života. Proto duše zemřelých opilců, zločinců z popravistiště, sebevrahů a jim podobných, neodcházely ze světa ve „stavu milosti“, a tudíž je čekalo peklo, „tlama Satanova“, zahrabání na mrchovišti či za hřbitovní zdí. Z toho důvodu i lidé nevěřící byli nuceni v okamžik smrti „smířit se s Bohem“ za účasti kněze. K ideálu křesťanského umírání tedy patřila duchovní příprava na smrt, vypořádání všech záležitostí a smíření se s ostatními. Snad proto nad branou mnoha českých hřbitovů bývá napsáno:

KDO SEM VSTUPUJEŠ
SMÍŘ SE
OTEC SE SYNEM
MUŽ SE SVOU ŽENOU
VĚŘÍCÍ S TÍM, KDO NEMŮŽE VĚŘIT,
KŘEŠŤAN S ODLOUČENÝM BRATREM.

Zesnulý byl zpravidla hned po smrti omyt, zavinut do bílého plátna a až tři dny uložen na umrlčím prkně. V zimě, kdy byla hlína promrzlá, i mnohem déle. Prkno se pak opatřilo nápisem a zarazilo do země poblíž nebožtíkova domu. Nápis vyzývaly kolemjdoucí, aby „*stanuli a pomysleli, že co jste vy, byli jsme i my, co jsme my, budete i vy*.“ Už v 16. století byly známy rakve, ale u chudších vrstev obyvatelstva ještě poměrně dlouho přetrvával tradiční způsob pohřbu. Pohřeb byl přitom stejně důležitou součástí života, jako třeba křtínky nebo svatba. Samotný pohřeb, smuteční bohoslužby a hostina byly organizovány podle důstojnosti, postavení a bohatství zesnulého. Jen ti nejvýznamnější byli pochováni přímo v kostele.

Protože římskokatolická církev hřbitovy posvěcovala, říkalo se jim „svatá pole.“ Hřbitovy se zakládaly vzdáleně od lidských obydlí, aby životy a zdraví živých netrpěly „výpary z mrtvol.“ Budovaly se vždy na suchých a mírně vyvýšených místech – jen si vzpomeňte třeba na písničku „*Mírotický hřbitůvek, stojíš na pěkném vršíčku, až tam budem odpočívat, ptáčekové nám budou zpívat*...“

Tragika a smutek neměly a nesměly po pohřbu nabýt převahy. Proto se hned při návratu ze hřbitova do vsi hrály veselé a skočné písně. Nebylo to z neúcty k zemřelému, ale byl to výraz naděje a přesvědčení, že život nekončí.

Jistou českou zvláštností, která snad už úplně upadla v zapomenutí, bylo speciální pečivo ze žemlového těsta, které připomínalo svým tvarem překřížené lidské kosti, jak se tehdy říkalo „hnáty“. Peklo se i jiné kultovní pečivo podlouhlého tvaru znázorňující duše.

Při procházce hřbitovem každého jistě zaujmou hroby, které mají nějakou zajímavost, sochařské dílo, neobvyklý nápis, zvláštní výzdobu. Snad nejznámějším náhrobkem v naší zemi je „svatá holčička“ na Malostranském hřbitově v Košířích z roku 1851. Tam jakoby spí

na kamenném polštáři malé děvčátko. Za touto holčičkou už téměř 155 let chodí lidé a rozsvěcí jí svíčky. Příběh zesnulé dívenky byl ale mnohem prozaičtější. Jmenovala se Anna Degenová a jednou, když si hrála na okně s panenkou, vypadla a zabila se.

Václav Hájek z Libočan, Kronika česká, 1541

Protože lidé odedávna věřili, že se v noci z 1. na 2. listopad vrací duše zemřelých z očistce zpět na zem, aby si alespoň jednou v roce odpočinuly od muk, byl druhý listopadový den od roku 998 věnován Památce všech zemřelých, „dušičkám.“ Lampy na hrobech proto měly být plněny olejem, aby si jím duše zemřelých mohly ošetřit rány a popáleniny z očistce. Hroby byly kropeny mlékem, jímž se duše ochlazovaly. Naši předkové v té době odříkávali: „*Na dušičky vzpomínejme, z očistce jim*

pomáhejme. Budou na nás vzpomínat, až my budem umírat.“

Vzpomínka na mrtvé, svátek duší, ochrana před zlem, to všechno se skrývá za tajuplným předělem října a listopadu. Tyto dny uctívali už staří pohané, ostatně podrobně jsme o tom už psali. Připomeňme si proto jen velmi krátce: Poslední noc, která začínala západem slunce 31. října a pokračovala do východu slunce 1. listopadu byla našimi keltskými předky chápána jako svátek SAMAIN, předěl mezi světem živých a neživých. Tehdy se duše mrtvých mohly na tuto noc vrátit domů. Bylo proto zvykem pálit ohně, nebo později stavět svíce nebo svétýlka z vydlabaných tuřínů a řep do oken. Náš současný zvyk zapalovat dušičkové svíčky je pozůstatkem právě těchto obyčejů, nikoliv „americký dovoz“. V české tradici je zkrátka počátek listopadu hlavně ve znamení rozjímání, klidu a času na vzpomínky. Společné s přírodními úkazy má tato doba to, že se vše zklidňuje, vytrácí se ruch, ubývá světla, které bylo odedávna symbolem života. Lidé si tak alespoň jednou do roka připomínají pomíjivost své pozemské pouti.

Jinak se toto období slaví v Americe. Návštěva hřbitova i první listopad se mění téměř v piknik. Všude propuká veselí a součástí je i převlékání se za nejrůznější příšery, „koledování“ dům od domu a duchařské hry a výklady budoucnosti. Na příklad se rozřeže jablko a podle počtu v něm obsažených jadérek je určována budoucnost – dvě jadérka znamenají svatbu, tři dědictví, čtyři blahobyt, sedm vysněný dárek. Svátek Hallowenu do Ameriky v 19. století při kolonizaci přivezli Irové a Skotové. Celý vychází z pověsti o zlém vrahovi Jackovi, který byl pro své nepravosti oslepen a jeho duch pak musel chodit po světě a rozdávat lidem světlo. Ti mu za ně dávali různé dárky jen proto, aby u nich dlouho nezůstal a aby jejich duše jednou nebloudily stejně, jako ta Jackova. Když dlouho Jackův duch nepřicházel, začali si jej lidé vyrábět z vydlabaných dýní. Čím příšernější obličej udělali, tím lépe. Zastráší všechno zlé, co by se k příbytku přiblížilo. Dnes je tedy „za velkou louží“ HALLOWEN slaven jako bláznivě veselý den s příměsí trochy příjemného strachu.

Také ledčičtí školáci a děti z mateřské školy by si letos chtěli vyrobit strašidelné svítilny z dýní. Proto se touto cestou obracíme na všechny, které zahrádka potěšila a vyrostly jim dýně velkých rozměrů: věnujte, prosím, našim nejmenším své výpěstky, uděláte všem velkou radost. Děkujeme.

Malá ledčická

kronika

Letošní podzim bude ve znamení oslav životních jubileí několika našich ledčických spoluobčanů. Přejeme jim všem hodně zdraví, klidu, pohody a osobního štěstí i do dalších let.

50 let	Polák Zdeněk čp. 94 Studený Jiří čp. 105
55 let	Drahňák Karol čp. 149 Sršňová Božena čp. 106
65 let	Došková Bohumila čp. 199
70 let	Zárubová Blanka čp. 104 Hýblová Libuše čp. 153
75 let	Uhrová Miluše pč. 147
81 let	Nedvěd Václav čp. 36 Král Jaroslav čp. 167 Zemanová Anna čp. 60
91 let	Košťál František čp. 172

Z alba:

Vzpomínáme na příjemný pobyt na ostrově Brač.

Vítání občánků

V listopadu bude do řad ledčických občanů začleněno pouze pět dětí: Matyášek Reilich, Josífek Švec, Jiříček Sypecký, Adélka Zahorjanová a Adélka Dvořáková. Při té příležitosti bychom asi měli mířit prosbu ledčickému patronovi, svatému Václavu, i když s mírnou obměnou: „Nedej vyhnouti nám, nic budoucím...“ Neboť od třicetileté války nebyl náš národ tak blízko vyhnutí, jako dnes. Alarmující výsledky sčítání lidu hovoří jasnou řečí: naše republika má druhou nejnižší porodnost na světě! Už je

opravdu na čase, aby se ti nahoře zamysleli nad tím, proč mladí, zdraví a potentní jedinci nemají chuť jít ve stopách skřivana z jarní pranostiky (...znáte to, i kdyby měl zmrznout). Co je lidstvo lidstvem, každé pokolení je tu také od toho, aby přivádělo na svět nové členy společnosti. Ovšem ta společnost mu musí dát podmínky. Oč něžnější a poetičtější, než drsná realita, je příběh od neznámého autora, který vám dnes předkládáme:

V BŘÍŠKU

V břišku těhotné ženy byla dvě miminka.

první se druhého zeptalo:

- Věříš v život po porodu?
- Určitě. Něco po porodu musí být.
Možná jsme tu hlavně proto,
abychom se připravili na to, co bude pak.
- Blbost, žádný život po porodu není.
Jak by vůbec mohl vypadat?
- To přesně nevím, ale určitě tam bude více světla než tady.
Třeba budeme běhat po svých a jíst pusou.
- No to je přece nesmysl!
Běhat se nedá.
A jíst pusou, to je úplně směšné!
Živí nás přece pupeční šňůra.
Něco ti řeknu: Život po porodu je vyloučený – pupeční šňůra je už teď moc krátká.
- Ba ne, určitě něco bude.
Jen asi bude všechno trochu jinak, než jsme tady zvyklí.
- Ale nikdo se přece odtamtud po porodu nevrátil.
Porodem prostě život končí.
A vůbec, život není nic než vleklá stísněnost v temnotě.
- No já přesně nevím, jak to bude po porodu vypadat, ale každopádně uvidíme mámu a ta se o nás postará.
- Mámu?
Ty věříš na mámu?
A kde má jako podle tebe být?
- No přece všude kolem nás!
V ní a díky ní žijeme.
Bez ní bychom vůbec nebyli.
- Tomu nevěřím!
Žádnou mámu jsem nikdy neviděl, takže je jasné, že žádná není.
- Ale někdy, když jsme zticha, můžeme zaslechnout, jak zpívá, nebo cítit, jak hladí náš svět.
Víš, já si fakt myslím, že opravdový život nás čeká až potom...

- V roce 1879 Mořic Lobkowicz, tehdejší majitel nejvyššího bodu naší krajiny, 459 metrů vysoké magické hory Říp, nechal zalesnit její do té doby skalnaté a travnaté stráně. Velkým nákladem zde byly vysázeny buky, duby, jasan, javory a břízy. Les tohoto složení se tu udržel dodnes.
- 5. října roku 1994 v Ženevě UNESCO toto datum vyhlásilo Světovým dnem učitelů. Náš „obyčejný“ český Den učitelů zůstává také v platnosti. Každoročně si 28. března připomínáme, že roku 1592 se narodil „učitel národů“, Jan Amos Komenský. Významný humanistický myslitel, vedle Karla IV. největší česká osobnost evropských dějin, který svou tvorbou završil vývoj našeho středověkého písemnictví.
- Někdy v roce 1455 (1456) vytiskl Johann Gutenberg dvěstědevadesát různými tiskovými typy svoji bibli. Je považován za vynálezce knihtisku, i když mu ve skutečnosti toto prvenství nepatří. V Číně se tisklo již v 11. století, kdy tento způsob vymyslel moudrý Pi Šeng. Ať byl první ten, nebo ten, knihtisk se stal nejvýznamnějším vynálezem v dějinách lidstva, které od té doby čte a čte a čte.
- 6. května roku 2005 tomu bylo 165 let, kdy se na dopisech ve Velké Británii objevily první poštovní známky. V Rakouské říši, tedy i v českých zemích, byly první poštovní známky vydány v roce 1850. Pak už sběratelská horečka, filatelie, zasáhla celý svět. Dokonce Jan Neruda mluvil, že „*budí zájem o alegorická seskupení, historické podobizny, rozličné písmo... a zmohla ta Philatelia staré i mladé.*“ První klub filatelistů vznikl v Praze roku 1887, v Roudnici např. už v roce 1892. Nejslavnější světová známka nese název Modrý Mauricius.
- Dodnes se vědci prou o datum zavraždění knížete Václava, který má tolik společného s naším regionem. Bylo to 28. září 929, anebo 935? A měl kníže za ženu Adivu a syna Zbraslava? Kdo ví?
- 29.6.1945 bez souhlasu obyvatelstva bylo dosavadní území Československa, Podkarpatská Rus, přičleněno k Sovětskému Svazu. Převážná část obyvatelstva to těžce nese dodnes.
- 1.5.1955 se odehrálo slavnostní odhalení sousoší Stalinova pomníku na Letné v Praze, lidem zvané „fronta na maso.“ Ze svého místa Stalin na Prahu shlížel pouze sedm let. Pak byl odstraněn. Nyní se ve zdejších podzemních prostorách snaží firma Underwater World vybudovat podzemní oceanárium.
- 27.10.1975 bylo dokončeno přestěhování kostela v Mostě, které bylo zahájeno 30.9. v 11,50 hodin. Kostel „ujel“ 841 metrů po speciálních kolejničkách rychlostí 1-3 centimetry za minutu. Dnes je to nádherně zrestaurované místo pro koncerty a výstavy.
- 28.9.1995 byl Přemyslovci vyvražděn rod Slavníkovců na Libici, čímž došlo ke krvavému sjednocení Českého státu. A pak že jsme národ holubičí a mírumilovný.
- Roku 1085 Vratislav II. získal jako první český kníže královský titul odměnou za služby císaři. V souvislosti s korunovační slavností vznikl překrásně iluminovaný slavný korunovační rukopis, zvaný Kodex vyšehradský.
- Roku 1915 Bedřich Hrozný rozluštil jazyk Chetitů.
- Roku 1985 byl v Bečově téměř detektivním způsobem nalezen relikviář svatého Marka, nádherná středověká práce, která po náročné restauraci je dnes na zámku k vidění.

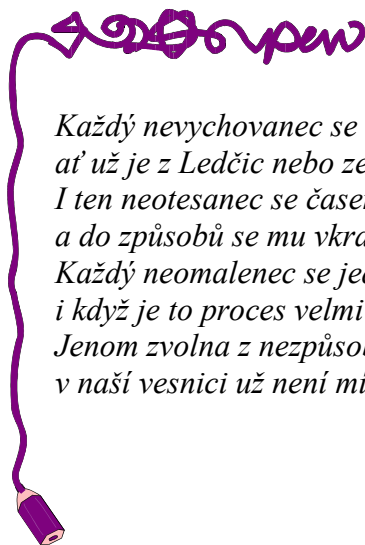
Ještě jednou o odpadech

Přestože systém ukládání odpadu v obci je zaveden již od roku 1998, stává se, že se u nás stále ještě najdou jedinci, kteří nerespektují nejen Zákon o odpadech, ale ani Obecně závaznou vyhlášku týkající se třídění domovního odpadu a způsobu jeho ukládání na určená místa. Svozová firma, svážející komunální odpad z popelnic, má právo a povinnost nádobu, která má nevytříděný obsah, neodvézt. S touto skutečností se v budoucnu budeme setkávat velice často. Přitom na obecním úřadě jsou bezplatně k dispozici pytle na třídění odpadu, na návsi stojí velkoobjemové nádoby na sklo a PET láhve a také sběrný dvůr je otevřen každé pondělí od 14 do 17 hodin a ještě v poslední sobotu každého měsíce od 9 do 11 hodin. Z kapes nás všech jsou vyhazovány peníze za to, že někteří občané ukládají odpad, který je pak nutno vytrídít do kontejnerů určených k jiným účelům. Na příklad u hřbitova stojí kontejner pouze na hřbitovní odpad, není tedy k dispozici těm, jimž se nechce do sběrného dvora. Stejně je to také s kontejnerem na návsi, do kterého byla ukládána nadbytečná zemina a do něhož „kdosi“ naházal vše, co doma už nepotřeboval. Několikrát se také stalo, že jiný „dobrák“ složil odpad za vrata sběrného dvora, čímž přidělal práci i starosti dalším lidem.

Věříme, že každý, koho se tyto řádky týkají, si konečně uvědomí, že pěkné životní prostředí nekončí za jeho prahem či plotem. Kdyby totiž úplně všichni udělali něco prospěšného byt' jen pět metrů před svými dveřmi, kdyby každý spíš něčím přispěl, než aby škodil, pak by se celá naše vesnice, ba celá naše země, zásadním způsobem zvedla. Neboť každý z nás je zodpovědný za své činy a každý má malinko přidat, když může.

Vezměme si konečně za příklad naše děti, které se už po několik let poctivě snaží třídit odpadové suroviny a jimž je už vlastní skutečnost, že každý odpad má svoje místo.

Přečtěte si básničku ledčických školáků a pochopíte:

*Každý nevychovanec se časem vychová,
ať už je z Ledčic nebo ze Straškova.
I ten neotesanec se časem otesá
a do způsobů se mu vkrade noblesa.
Každý neomalenec se jednou omalí,
i když je to proces velmi pomalý.
Jenom zvolna z nezpůsoby roste způsoba
v naší vesnici už není místo pro oba.*

Ledčická mozaika

- Nové hřiště na Skalce se už zelená. Plochu osela hřištní směsí firma inženýra Pytlouna. Na severní svah areálu bylo vysázeno zhruba šest druhů kvetoucích i nekvetoucích keřů, dále pak desítky javorů a lip. Pracuje se na základové desce sociálního zázemí; byly vybetonovány základy.

- Samotná stavba kanalizace sice ještě nebyla zahájena, ale přípravné a projektové práce jsou hotovy, včetně stavebního povolení, které nabylo právní moci v květnu 2005. Vzhledem k tomu, že dotační programy nepodporují obce naší velikosti, bude nutno celou stavbu provést etapově.

- Úprava návsi je před dokončením. Byla upravena plocha pro travnatou část, zasázeny zde kvetoucí keříky a stromky – kuželovité javory, které nebudou bránit ve výhledu řidičům, ani chodcům. Jsou tu vyčleněny i záhony pro letničky.
- Do konce roku 2005 bude zcela dokončeno dopravní značení v obci.
- Předpokládá se, že v příštím roce začne úprava chodníku k bytovkám a rodinným domům směrem k Černoučku. Měla by tu stát i nová autobusová zastávka.
- Spolek ŘIP věnoval obci Ledčice pohřební vůz, na němž již byly provedeny první restaurátorské práce, jako je ionizace dřevěných vyřezávaných plastik.
- Internet pro veřejnost bude ve škole opět od listopadu každou středu od 15 hodin. Poplatek je 10 korun za 1 hodinu práce s PC.
- Naše obec je teď na podzim zarámována do krásných barevných scénérií. Příroda ze sebe vydala to nejlepší a utěšené panoráma s Řípem na obzoru chytá za srdce. Až se musíme krotit, abychom nepropadli sentimentu a neřekli si spolu s panem Hrušínským: „To není země, to je zahrádka.“ Žít u nás je zkrátka krása. Taky to tak cítíte?
- Václav Větrovička ve své knize „Moje květinová jitra“ píše: „Možná, že to někdo nazve plýtváním, ale mně je jakékoliv večerní nasvětlení objektů velmi sympatické: je jedno, zda jde o Národní divadlo, kostelík, nebo stromy v parku. Ve tmě je takové nasvětlení něčím, co nás utvrzuje v přesvědčení, že v té tmě náš svět nikam nezmizel... Nasvětlené objekty jako by dostaly jiný rozměr. A teď si představte, že jedete nocí po téměř prázdné silnici do Prahy. A nebo obráceně. A najednou v té tmě, a vám se zdá, že snad někde na nebi, visí v černočerném sametu kostelík. Kdybychom chtěli jednou opravdu šetřit a zhasli všechna noční osvětlení, moc se přimlouvám, abychom si na tento kousek Čech v noci posvítit mohli.“

- V létě autobusová zastávka Na Cikánce dostala novou výzdobu.
- Připomínáme, že vůbec první poštovní úřad v Ledčicích byl otevřen 1. prosince roku 1955 v jedné z místností na evangelické faře.
- V listopadu se uskuteční další Senior klub, tentokrát už v nové klubovně.
- Na obecním úřadě se můžete přihlásit k instalování bezdrátové sítě vysokorychlostního internetu. Podrobnosti se dozvíte u paní starostky.

- Plastový povrch na hřišti v areálu školy už slouží téměř deset let. Jak to ale vypadá, hřiště bude muset být pro veřejnost pravděpodobně uzavřeno, protože v poslední době se množí známky jeho ničení. Denodenně školní děti uklízejí pohozené prázdné PET láhve, nedopalky, obaly od sušenek či cigaret. Přitom je na hřišti odpadkový koš a na lavičky (ostatně také značně zdevastované) byla zavěšena plechovka přímo vyzývající k uložení odpadků. Ta hned druhý den byla nalezena sešlapaná a odhozená. Vrcholem všeho jsou propálená a vyřezaná místa v plastovém povrchu. Jsou známi také jedinci, kteří přelézají, a tím značně ničí, oplocení hřiště. Vidět jsou také stopy po jízdě na kolečkových bruslích, kolech a dokonce motocyklech. Vinou několika málo nevychovců budou i ostatní, pokud se situace nezlepší, mít vstup na školní hřiště pod pokutou zakázán.
- Žádáme tímto všechny, kteří mohou věnovat květiny v květináčích na výzdobu školy. Uděláte dětem radost a zároveň dopomůžete zkrášlit prostředí, v němž tráví značnou část roku. Předem děkujeme.
- Najde se někdo, kdo věnuje dětem do MŠ a ZŠ plody dýně?
- Dětem ze základní školy v Ledčicích patří velká pochvala za aktivní podporu celostátního projektu popularizujícího problematiku epileptických dětí nazvaného „Nejsme jiní“.
- Náš ledčický rodák, ing. Josef Fric, právě vydal novou knihu věnovanou své životní lásce, Indii, která nese název Šiva a Párvatí. Můžete si ji vypůjčit v místní knihovně.
- Na OÚ jsou přijímány přihlášky na letní pobyt (30.6. – 9.7.2006) v Chorvatsku, ostrov Brač, město Postira.

Inzerce :

Jako každý rok, tak i letos, uctil památku zesnulých pohřební ústav Jiřího Cibulky a položil věnec na kralupský hřbitov ke starobylému hřbitovnímu kříži. Pohřební ústav Jiřího Cibulky je nejstarší v Kralupech a navazuje na tradici původního majitele Antonína Macáka již ve třetí generaci.

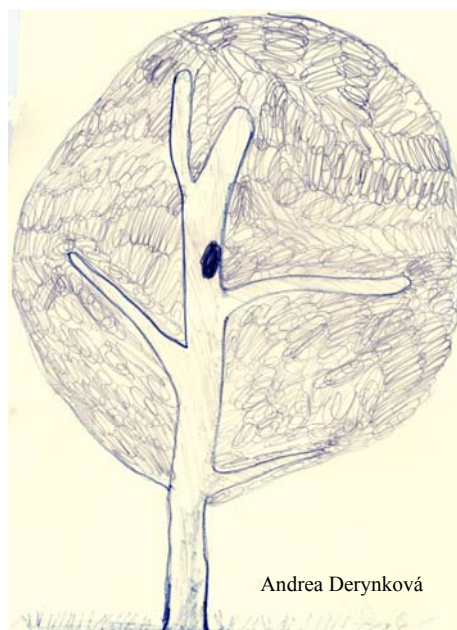
Světový den stromů

Každoročně na 20. října připadá svátek stromů. Indická filozofie říká:

„Strom je zvláštní bytost, neskonale dobrotivá. Nečiní si žádné nároky na péči a štědře skýtá plody své životní činnosti. Poskytuje ochranu ve svém stínu všem bytostem, a to i člověku se sekýrou, který jej chce podtít.“

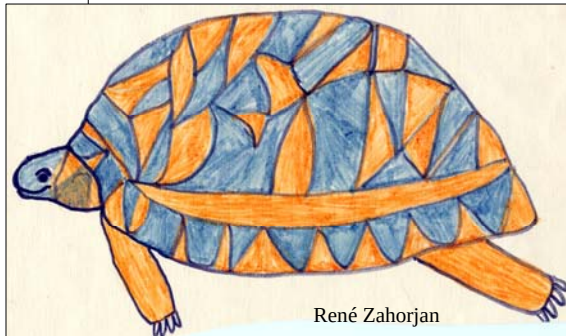
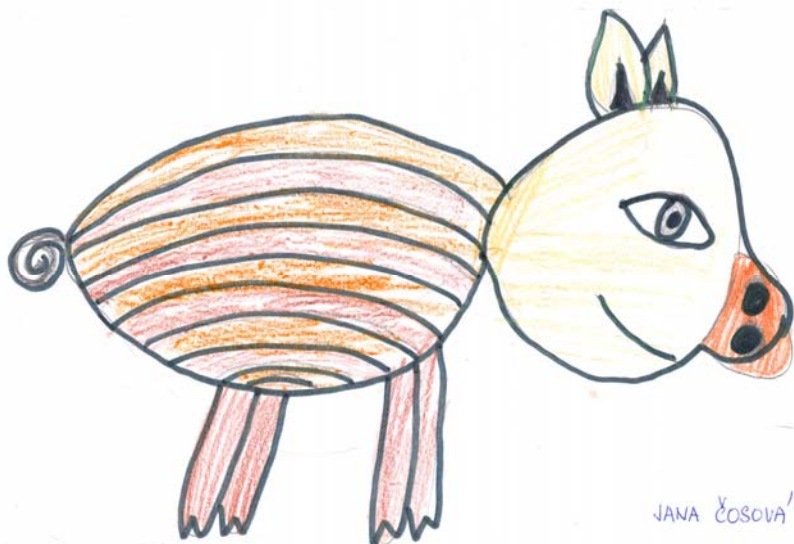
Co dodat? Plození synů ani stavění domů se nám v poslední době moc nedaří. Mohli bychom se proto soustředit alespoň na sázení stromů. Je to jedna z bezpočtu důležitých „drobností“, jimiž přírodě, a tím také sobě, hodně pomůžeme. Stromy zachycují prach, tlumí hluk, udržují vláhu, zpevňují půdu, ve které koření, jsou zdrojem kyslíku, životní pohody, kusu zdraví každého z nás, regulují plyny způsobující globální oteplování ovzduší, jsou přirozenou „klimatizací“ krajiny...

U nás v Ledčicích si stromů vážíme. Právě proto jich v posledních letech rok co rok vysazujeme takové množství, jako nikdy předtím. Už tisíce stromů a keřů rostou přímo v obci, ale i „za humny“. Letos se nám povedl opravdu „husarský kousek“. V našem katastru bude do konce tohoto roku vysázen sedmihektarový smíšený les! Práce byly již zahájeny. Zasazeno bude 49 700 kusů borovice lesní, dubu letního a lípy malolisté. Projekt vypracovala firma EKOLES s.r.o. Jablonec nad Nisou (projektant ing. Hájek) a výsadbu provádí firma Pavla Srby ze Břízy. Celá akce je hrazena z dotačního programu Státního zemědělského intervenčního fondu. Věříme, že naši potomci budou k odpočinku vyhledávat právě toto místo, které bude plné vzrostlých stromů a že je nečekají pouze betonová prostranství, jimiž budoucnost pomalu hrozí.

K říjnovému světovému dni zvířat děti z ledčické školy vytvořily následující „PROJEKTY“ :

Mají mámě: zmeniť se prasť divoké.
 Žijú v les v skupinách. Žerú šalady, bukvice, košíčky.
 Za soumraku vyháňajú do polí, kde vyhrabávajú
 brambory a repu.

Honzík Šourek

BARVA: BÍLO ČERNÁ
 VAHA: 35
 VĚK: 1

UMÍ: SEDNĚ, KNOZE, JÍST, SPÁT

NÁČ DINO
 MÁRÁ MASO,
 NEPOSLOUCHÁ
 LEZE NACHODU

BARVA: HNĚDOČERNÁ
 VAHA: 15
 VĚK: 10

UMÍ: KAKAT, ČURAT, JÍST, SPÁT

~~KAFERDA~~
 FERDA SE NARODIL
 V EGYPTE
 LEZE PODOPE NÍ
 MÁRÁ KE DLUBEN
 JABKO

VENDA DVORÁK - 1. TŘÍDA

Poděkování

Slova díky touto cestou patří:

- paní S. Petrákové za dobové pracovní dokumenty do muzea
 - paní O. Bušilové za „Dětské květy“ do muzea a zeleninu do školní jídelny
 - paní Stehlíkové za několik starobyklých předmětů (žehlička, máselnice...) a dobové učebnice
 - panu J. Milerovi za umožnění leteckých fotografických snímků Ledčic a okolí do kroniky obce a za úpravu sítí do oken tělocvičny
 - panu J. Hudečkovi za připevnění uvolněných plechů na střeše budovy ZŠ
 - paní L. Petržilkové za hračky do mateřské školy
 - panu T. Petržilkovi za knihy do místní lidové knihovny
 - paní K. Jansové za plyšové hračky do mateřské školy
 - paní Maťákové za zbytky látek do MŠ
 - paní Sypecké za papíry do MŠ
 - paní Kovářové za květinu do MŠ
 - Honzíkoví Šourkovi za drobné hračky pro děti do MŠ
 - paní Nešporové a Srbové a pánům Vobořilovi a Titěrovi za ovoce a zeleninu do ŠJ
 - tatínkům V. Jansovi, Sypeckému, Vrbovi, Holému a Holíkovi za výměnu písku v pískovišti MŠ
 - Luboši Královi za zhotovení dveřních mříží v kabinách TJ Sokol
 - spolku ŘIP, jmenovitě L. Mládkovi a J. Královi, za opravu plotu u školní zahrady a hřiště a zhotovení brány
 - panu P. Vernerovi za postřik plevelů na novém hřišti
 - paní Šmídové za knihy
 - manželům Vrbovým za stolní fotbal do MŠ a dřevěné hračky
 - L. Královi, P. Vrbovi a J. Bušilovi a všem, kteří pomáhají žákovskému fotbalu v Ledčicích
 - pánům Marsovi a Uhrovi za zpravodaje jejich obcí (Spomyšl, Vraňany)
 - děkujeme všem, kteří přispěli na tradiční humanitární sbírku pro Diakonii v Broumově.
- Připomínáme, že podzimní sbírka bude trvat do 11. listopadu tohoto roku.**

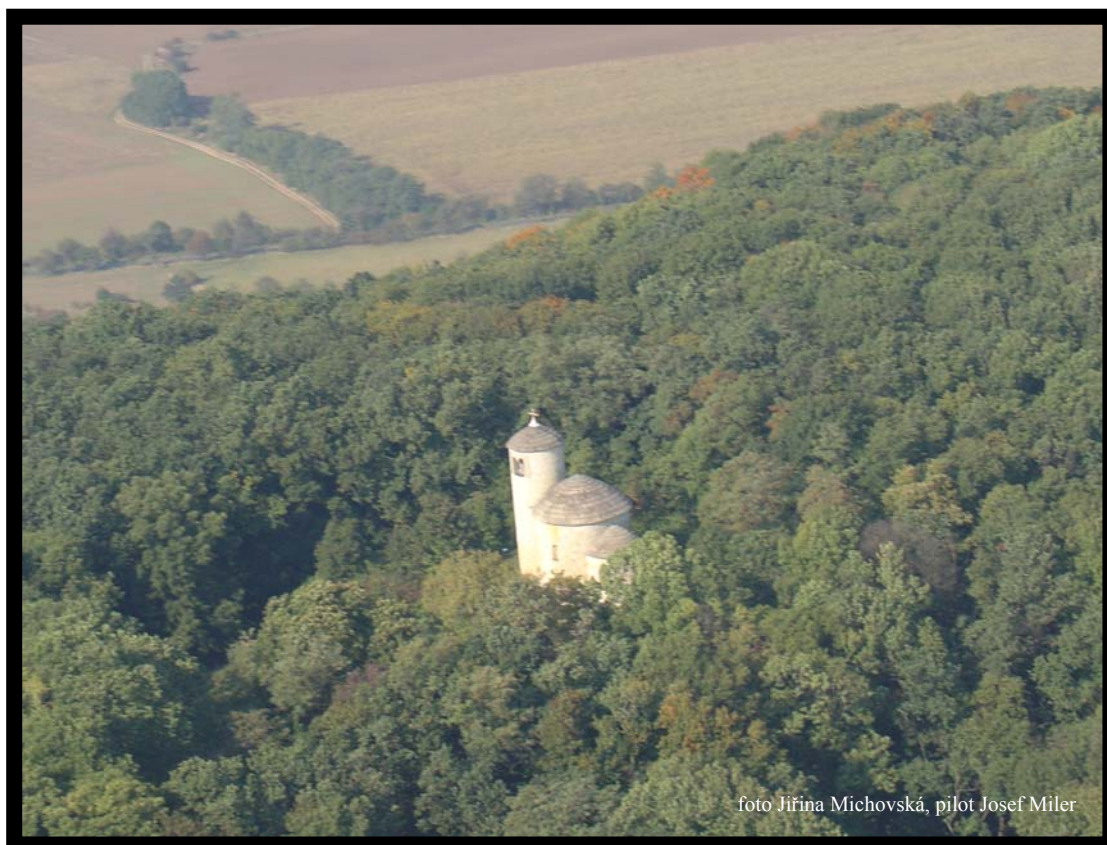

foto Jiřina Michovská, pilot Josef Miler